

Saksbehandler: Liv Janne Dehlin

Saksdokumenter:

- Rapport nr. 9/2009 **Beate Fagerli**
Rapport fra GEKE-konsultasjon i Berlin, 12.-14.09.2008 (*vedlagt*)
- Rapport nr. 10/2009 **Marit Bunkholt**
Rapport fra GEKE-konferansen “*Theologische Ausbildung für das ordinationsgebundene Amt in GEKE*”, 20.-23.11.2008 i Berlin
(*vedlagt*)
- Pressemelding om rådsmøtet i GEKE 16.-18.01.09 i Oslo (*vedlagt*)
- Pressemelding om generalforsamling i GEKE 2012 (*vedlagt*)
- Brev om oppnevning til CPCE doctrinal talk on Ministry (*vedlagt*)

Saker fra de økumeniske organisasjonene

GEKE

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering.

**Rapport fra GEKE konsultasjon i Berlin,
12.–14. september 2008
v/Beate Fagerli**

”Skrift – Bekjennelse – Kirke”

Bakgrunn

GEKE (Die Gemeinschaft Evangelischer Kirchen in Europa) inviterte medlemskirker til å sende representanter til en teologisk konsultasjon om Skrift, Bekjennelse, Kirke.

Konsultasjonen var ment å følge opp Leuenbergavtalens artikkel 39;

”... å arbeide videre med læreforskjeller som består i og mellom de deltakende kirker, men som ikke er kirkesplittende. Til slike spørsmål hører:

- hermeneutiske spørsmål om forståelse av Skrift, bekjennelse og kirke; ...”

Et studiedokument var distribuert på forhånd, og ca. 40 deltakere kom sammen i to dager for å diskutere dokumentet i plenum og i grupper. Hensikten var å komme med innspill til dokumentet og bidrag til omskrivning, slik at dokumentet på et senere stadium kunne sendes medlemskirker til fordypning. Hovedpunkter i kirkelige reaksjoner til dokumentet skulle så tas tilbake til en arbeidsgruppe som utarbeider en felles tekst kirkene kan samle seg om.

Idar Kjølsvik og Beate Fagerli deltok i konsultasjonen på vegne av Den norske kirke.

Studiedokumentet forsøker å forholde seg til alle tre undertema, med utgangspunkt i følgende spørsmål:

- *Hvordan forstår vi Den Hellige Skrift rett og tolker den i henhold til evangeliet?*
- *Hvilken hjelp og retningslinjer får vi til dette gjennom våre kirkers bekjennelser og læredokumenter, og hvilken autoritet har disse for fortolkning og forkynnelse?*
- *Hvilken betydning har dagens skriftutlegning for å forme en felles vilje til (å behandle) teologiske og etiske spørsmål i våre synoder (og kirkemøter), og også innenfor GEKE?*

Behandlingen av dokumentet

Biskop Walter Klaiber, som har ledet arbeidsgruppen, gav innledning til selve hoveddokumentet. Fire forskjellige responser ble så gitt. Dokumentet ble videre behandlet i grupper, som så rapporterte i kronologisk rekkefølge til plenum for videre diskusjon. Det følgende er et sammendrag av dokumentet med vekt på hovedpunkter i diskusjonen. Hoveddebatten samlet seg særlig rundt behandlingen av slutten av dokumentet og dets konklusjon.

Innledning

Første kapittel tar for seg ”Ordet som vitner om seg selv”. Med utgangspunkt i Johannesprologen (Joh. 1:1ff) beskrives det fellesskap Ordet uttrykker og er i kraft av seg selv. Det hører altså til Guds vesen å være i dialog og å eksistere i fellesskap (koinonia). Denne forståelsen ble i all hovedsak godt mottatt.

Skriftfortolkning

Andre kapittel tar for seg "Den hellige skrift som vitnesbyrd for Guds tale (til menneskene)". Her refereres til nyere reformatorisk teologi, som skjeler mellom det åpenbarte, det skrevne og det forkynte Guds Ord. Det åpenbarte ord er for det første det vitnesbyrd som gis gjennom menneskers liv og historie, slik de er beskrevet i Bibelen. Disse er hellige vitnesbyrd i og med at de vitner om Guds frelsende vilje. For det andre vitner Skriften om det nye liv i Ånden, som virker tro når mennesket hører, leser og grunner på Skriften. Dette skjer også i fellesskap. For det tredje er Skriften forstått rett når dets sentrale budskap om rettferdiggjørelse ved Guds nåde er grunnlaget for all skriftforståelse. Her ligger den hermeneutiske nøkkel for skriftfortolkning.

Det tredje kapitlet snakker om Guds løfte og Guds krav (Zuspruch und Anspruch). Helt fra skapelsens antropologi, hvor Gud gir mennesket liv og plass og samtidig ansvar, er reformasjonskirkene enige om Guds ord som både det frelsende og det retningsgivende ord som kan lede både til frelse og dom (lov og evangelium). Mennesket er tatt på alvor, har ansvar og kan feile. Derfor har Gud forsonet seg med mennesket gjennom Kristus. Men forsoningen er levd ut som et aktivt forhold. Troen er ingen menneskelig prestasjon. En er enige om at evangeliet skaper tro og troen gjenkjenner evangeliet nettopp som evangeliet om forsoning. Dette skjer individuelt, men det skjer også i fellesskapet, i kirkens samfunn, i koinonia.

I diskusjonen som fulgte denne delen av dokumentet, ble det tydelig at de forskjellige bekjennelsene rettleder kirkene i sin fortolkning og utlegning av Skriften på forskjellige måter. Det forble dermed et åpent spørsmål om bekjennelsene kan si noe samlet skriftfortolkningen.

Likedan fortsatte bestemmelsen av det bibelske kanon å være gjenstand for diskusjon.

Utlekning av Skriften blir behandlet videre i 4. kapittel. Åndens aktivitet i tolkningen av Skriften inkluderer utfordringen til å undersøke teksten, forstå dens budskap og åpne opp for dens anliggender. Ut fra det avledes tre hermeneutiske hovedregler: En historisk betraktning av de bibelske vitnesbyrd, å anstrenge seg for å forstå dens opprinnelige intensjon, og å være forberedt på å legge vårt nåværende liv frem for både løftet og kravet i det bibelske budskap. I lys av denne forståelsen er forskjellige tolkningsmetoder nødvendige.

Historisk-kritisk eksegesi forutsetter ikke bare å lese tekstene som religionshistorisk viktige, men å lese hovedbudskapet, Guds handling i historien, inn i teksten. I prinsippet eksisterer ikke bare én korrekt betydning av en tekst, fordi en tekst gir mening til leserens eller tilhørerens egen kontekst, men overordnet er at Skriften må leses i lys av Kristus, og med blick på Kristus, og Guds gjerning gjennom Kristus. Skriftfortolkning for reformasjonskirkene vil derfor ikke bare bruke det eksegetiske spørsmålet "hva driver til Kristus" kritisk for å avgrense seg mot fundamentalistiske eller legalistiske tolkninger, men også se det som en grunnleggende hjelp til å finne inspirasjon i de bibelske tekstene. Derav kan man si tre ting om teologisk hermeneutikk:

- 1: Tekstene bærer i seg et grunnleggende budskap som lever i fruktbar spenning med tekstenes mangfoldige egenhistorier, som bringer inn nye meningsaspekter.
- 2: Å forstå tekstene innebærer en dobbel utfordring. Tekstenes alder forutsetter både stor kunnskap for å forstå hva de sa i sin tid, men også stor kreativitet for å forstå hva de kan bety i dag. Nettopp her ligger utfordringen; å forholde seg til tekstens "intellektuelle dårskap", og samtidig gjenkjenne at tekstene snakker til oss.
3. Skriften gir ikke automatisk svar på dagens etiske utfordringer. Og bokstavelige bibelske svar på konkrete utfordringer kan stå i motsetning til det sentrale bibelske

budskap. Det er derfor behov for å benytte kjærlighetsbudet, i spenning mellom hjertets logikk og livets erfaringer, når en forholder seg til etiske spørsmål.

Bekjennelsens rolle

Det femte kapitlet, "Skrift, kirke og tradisjon", omhandler fellesskapet og tradisjonens rolle for skriftfortolkning. Selv om protestantiske kirker i stor grad har vektlagt individuell bibellesning og arbeid med bibelforståelse, er også kirken og fellesskapet et sted hvor skriftfortolkning og utlegning foregår. Protestantiske kirker kan derfor ikke bare spille *sola scriptura* ut mot tradisjonens betydning for kirkens liv og lære. Debatten om kanons tilblivelse trekkes frem i kapitlet. Det blir argumentert med at i protestantisk forståelse vil fastsettelsen av kanon nettopp sette et avgjørende skille mellom det apostoliske vitnesbyrd som er kirkens grunn, og tradisjonen som fører kirken videre. Reformasjonen forstår kirken som et skriftfortolkende fellesskap fordi Guds ord lever og virker i kirken. Hoveddebatten i konsultasjonen begynner her, men forstås best i lys av gjennomgangen av de følgende kapitler.

Spørsmålet om bekjennelsenes autoritet blir så tatt opp i kapittel seks. Det pekes på fire områder hvor bekjennelsen særlig gjør seg gjeldende; i gudstjenestens liturgi, i vitnesbyrde til verden, i diakoni og i det kirkelige fellesskap. Kapitlet tar så for seg hvordan bekjennelsene har blitt til, hvilke historiske omstendigheter som har formet dem, og dermed også forklarer forskjellen mellom dem. Det forutsettes at Skriften er norma normans (den normerende norm), mens bekjennelsene er norma normata (den normerte norm). Det betyr at en forpliktelse på bekjennelsen innbefatter en forpliktelse på Skriften. Her beveger dokumentet seg inn i kjernebudskapet, som nettopp også ble gjenstand for hoveddebatten. Dokumentet peker på to hovedfunksjoner bekjennelsen har: det å være et magisterium (en lærestol), som dermed har betydning for hvordan man forstår bispeembetet. I tillegg sørger bekjennelsen for en evangelisk skriftforståelse, og har kun autoritet der den bidrar til at evangeliet blir hørt. På bakgrunn av denne forståelsen av bekjennelsens funksjon sier dokumentet at man kan forstå de reformatoriske bekjennelser slik at de kan ses på som en felles bekjennelse, og at dette var en nødvendig forutsetning for å danne kirkefellesskap.

Problemet er at utfordringen i hvordan et kirkefellesskap dannes og leves i praksis, ikke er løst. De reformatoriske kirker definerer heller ikke bekjennelsene på samme måte. Teksten antyder likevel at Leuenbergavtalen gir grunnlag for å se på kirkene som kirker med en felles bekjennelse ved at de har underskrevet avtalen, fordi de har inngått en forpliktelse som går utover den felles økumeniske forpliktelse.

"Kirkefellesskap i denne konkordies mening betyr at kirker med forskjellige bekjennelsesskrifter, på grunn av den oppnådde overensstemmelse i forståelsen av evangeliet, tilbyr hverandre fellesskap om Ord og sakrament og tilstreber et størst mulig samsvar i vitnesbyrd og tjeneste overfor verden." (LA 29)

Ut fra denne forståelsen av avtalen reises hovedspørsmålet i dokumentet; nemlig om ikke GEKEs besluttende organer burde kunne gis en viss relativ autoritet.

I debatten som fulgte, ble hele forståelsen av bekjennelsen som et magisterium problematisert. Det var også sterk uenighet i om Leuenbergavtalen kan tolkes dit den gjør når det gjelder kirkenes forpliktelse på hverandre, også fordi det er uenighet om bekjennelsens rolle i de forskjellige kirkene.

Konklusjon

Det avsluttende kapittel 7 oppsummerer resultatene av dokumentet, og går til dels langt i enkelte konklusjoner. Bekjennelsenes funksjon er ikke å skape en avgrenset identitet, men å skjerpe en fellesskapsfremmende protestantisk profil. Det konkluderes med at en bindende lære eksisterer også i reformasjonskirkene, som et magisterium. Denne lærestol har rett nok ikke formell autoritet, men en indre autoritet som ligger i dens kall til forpliktelse. Forpliktelsen og bundetheten gjelder fellesskapet, og gir seg utslag i at kirkene konsulterer hverandre før viktige avgjørelser, forplikter seg på felles uttalelser og avgjørelser.

Avslutningskapitlet ledet til en lengre diskusjon om hva den gjensidige forpliktelsen i et kirkefellesskap faktisk består i. *Verbindlichkeit* (tysk) og *Mutual accountability* (engelsk) er de to begreper det vises til. Konsultasjonen oppnådde ikke enighet om hvordan disse skal forstås eller oversettes slik at de kan forstås synonymt. Særlig lutherske og unerte kirker fra Storbritannia, Nederland og Norden-Baltikum, samt de anglikanske observatørene, uttrykte problemer med en streng forståelse av begrepet *verbindlichkeit*. Slik det brukes i dokumentet viser det ikke bare til en forpliktelse på et kirkefellesskap, men antyder en styrking av kirkefellesskapets autoritet i ekklesiologiske spørsmål, på bekostning av enkeltkirkers autoritet. Dokumentet åpner for en forståelse av de protestantiske bekjennelsene på en slik måte at det blir mulig å forskyve ekklesiologisk autoritet fra konfesjonelle tradisjoner til et ”protestantisk” fellesskap. Konsultasjonen fant ikke grunnlag eller mulighet til å binde egne kirker til en slik tolkning. Selv om elementer ved dokumentet fikk stor tilslutning, ble det i sin helhet sendt tilbake for en fullstendig omstrukturering i arbeidsgruppen.

BFA

18. nov. 2008

Rapport fra GEKE-konferansen

“Theologische Ausbildung für das ordinationsgebundene Amt in GEKE”

20.-23.11. 2008 i Berlin

v/Marit Bunkholt

Gemeinschaft Evangelischer Kirchen in Europa (GEKE)/Community of Protestant Churches in Europe (CPCE) arrangerte 20.-23.nov 2008 konferansen “Theologische Ausbildung für das ordinationsgebundene Amt in GEKE” i Berlin. Konferansen hadde deltakere fra 25 kirker i 15 land, til sammen om lag 40 personer inkludert arrangementsgruppa fra GEKE/CPCE. Deltakergruppa bestod av to kvinner og resten menn, de fleste av oss fra forskjellige former for teologiske læresteder.

Jeg ble spurt om, og sa ja til, å delta fra Dnk. Jeg har siden 1999 arbeidet som høgskolelektor ved Det praktisk-teologiske seminar ved Universitetet i Oslo. Jeg hadde lenge ansvar for praksis og veiledning ved institusjonen, og er nå lærer i sjelesorg.

Konferansen jeg deltok på, viste seg å være en del av en prosess som har pågått siden 2003. Da var det en lignende konsultasjon som denne, også i Berlin, og også med tema utdanning til det ordinerte embete. Den konkluderte med at det ville være fornuftig å finne fram til felles grunnholdninger til hva slags utdanning man ønsker seg for dem som skal inn i den ordinerte tjeneste i GEKE/CPCE-kirkene. GEKE/CPCEs 6. generalforsamling i 2006 bekreftet ønsket om å fortsette denne prosessen. Konferansen i Berlin i år skal følges opp av et arbeid i en mindre gruppe fram mot et felles dokument. I 2010 er det tenkt at vi som nå var i Berlin, møtes igjen for å drøfte dette dokumentet før overlevering til neste generalforsamling i GEKE/CPCE.

Konferansens program var bygd opp omkring to hovedelementer. For det første åtte såkalte ”kortforedrag” (20-30 min.) som beskrev hvordan man blir prest i de forskjellige medlemskirkene, med eksemplene Norge, Romania, Nederland, Tyskland, Frankrike, Sveits, Italia og Tsjekkia. For det andre fem verksteder hvor sentrale spørsmål vedrørende presteutdanning ble drøftet: Mål og kompetansekrav, faser i profesjonsutdanningen, de forskjellige forutsetningene for henholdsvis studium og ordinasjon, forståelsen av teori og praksis og forholdet mellom dem, samt spiritualitet. Kunnskapsdelingen og verkstedsdrøftingene dannet grunnlaget for en felles erklæring fra konferansen.

Erklæringen fra konferansen uttrykker vilje til å komme fram til tilstrekkelig felles standarder for teologiutdanning, ikke minst for å kunne utveksle prester mellom kirkene. Det påpekes at det allerede nå virker klart at det er stor enighet blant kirkene om behovet for en (pluss-minus) femårig universitets-/høgskoleutdanning i teologi, og at denne utdanningen suppleres med en eller annen form for kirkelig basert utdanning og praksis. Hvordan dette tilrettelegges, varierer mellom kirkene – fra Tyskland hvor man legger vekt på et klart skille mellom to faser i utdanningen, den universitetsbaserte og den kirkelige, og hvor skillet er viktig for begge parter, til

Norge hvor den kirkelige (praktisk-teologiske) og teologiske utdanningen målrettet er blitt stadig mer integrert i løpet av det siste tiåret, med sikte på utvikling av en helhetlig profesjonsutdanning. Mellom disse to ytterpunktene finner man for eksempel Church of Scotland, som stiller en rekke krav til praksis og kirkelig engasjement fra studentenes side parallelt med studiene. Forskjellene mellom kirkene uttrykkes i erklæringen i form av en gjensidig forståelse for at vi lever i forskjellige kontekster kirkeordningsmessig og historisk, og at dette kan gi rike muligheter for gjensidig utfordring og påvirkning.

Undertegnede bidro med et kortforedrag om forholdene i Norge, med vekt på redegjørelse for og drøfting av utdanningens preg, "Veien til prestetjeneste" og ikke-teologers adgang til ordinasjon. Jeg deltok på verkstedene som drøftet mål og kompetansekrav for teologiutdanning og forholdet mellom teori og praksis. Konferansen opplevdes som svært tysk-dominert, og derfor var også to-fasetenkningen i forhold til utdanningen fram til ordinasjon og prestetjenesteneste dominerende, og ble nesten tatt som en selvfølge. I plenumssamtalene var jeg derfor, ut fra behovet for å ivareta det norske fokuset på integrasjon mellom universitetsutdanning og kirkelig basert utdanning, men også integrasjon mellom teori og praksis, en eksponent for at vi ikke nødvendigvis må bli like for å kunne samarbeide og evt også utveksle prestetjenester. Den norske modellen er kontekstuell og kan sies å være tett historisk knyttet til livet som statskirke, men er også godt faglig fundert i en forståelse av hva prestetjeneste er, og hva teologi er. En mulig konklusjon for arbeidet framover kan derfor være at våre evt. felles standarder for teologisk utdanning heller bør beskrives som et felles innhold enn som en felles struktur.

Uttalelsen fra konferansen finnes her:

http://www.leuenberg.eu/side.php?news_id=8778&part_id=0&navi=5

Konferansen utviklet seg til å bli en interessant opplevelse, og prosessen fram mot noen felles grunnholdninger til teologisk utdanning i GEKE/CPCE er nok viktig. Inngangen til konferansen var dog frustrerende, og ikke bare for meg. Vi var flere deltakere som ikke visste at vi ved å delta i konferansen ble deltakere i en prosess som startet i 2003 og varer fram til 2010. Presentasjonen av konferansen fra GEKE/CPCE og selve programmet sa ingenting om dette. Konferansen framstod på forhånd som et sted for utveksling av synspunkter, et sted for å lære av hverandre – begge deler viktig nok. De av oss som ikke visste hva vi var med på, hadde heller ikke fått informasjon fra våre respektive kirker om at vi steg inn i en pågående samtale. Jeg oppdaget i løpet av konferansen at min kollega Trond Skard Dokka deltok på konsultasjonen i 2003. Hadde jeg visst det, ville seg selvsagt snakket med ham på forhånd. Men viktigst er at både MKR og konferansearrangørene burde ha informert bedre. Det er unødvendig å komme uforberedt når forberedelser er mulig.

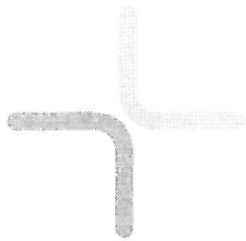
Konferansen var svært tysk-dominert, både språklig, faglig og ved enkeltpersoner i arrangementsgruppa. Den første informasjonen til deltakerne kom kun på tysk. Behovet for tolking mellom tysk og engelsk, både av forhåndsinformasjonen og på selve konferansen, måtte meldes inn av noen av deltakerne. Hvis man ønsker seg en ren tyskspråklig konferanse av praktiske grunner, må man nesten melde dette på forhånd. Hvis ikke, må tolking mellom språkene tas som selvfølge. Dette bør meldes tilbake til GEKE/CPCE. Som engelskspråklig deltaker var det lett å kjenne seg som

paria, man kunne for eksempel ikke velge verksted fritt, og drøftingen av felleserklæringen baserte seg i for høy grad på at alle behersker tysk. Da tida ble knapp på slutten av plenumssamlingen som skulle komme fram til denne erklæringen, medførte det noen ubehagelige opplevelser av maktspråk fra konferanseledelsen. Det bør være unødvendig.

Gjennomføringen av plenumssamtaler og verksteder bar preg av godt gjennomtenkte innledninger, men fullstendig ugjennomtenkte samtaleformer. I perioder manglet den enkleste form for møteledelse. Konferansen kunne gitt større utbytte for alle parter ved gjennomtenkning av hvordan man skaper en god samtale mellom fremmede.

Sammensetningen av konferansedeltakerne med hensyn til kjønn var som nevnt over, svært skjev. GEKE/CPCE har ifølge arrangørene ikke lagt vekt på dette i innkallingen. De har ifølge seg selv bedt kirkene sende noen som har greie på saken. De fleste deltakerne arbeider med presteutdanning, noen få var kirkelige ansvarlige for kontakt med teologistudenter eller i lignende funksjoner. Slik sett gjenspeiler kjønnssammensetningen forholdene rundt på fakultetene i Europa, inkl våre tre egne i Norge. Det finnes få kvinner i presteutdanningen. Det er beklagelig og er et tema i seg selv, ikke minst fordi så mange kvinner (i Tyskland opp mot 70%, tror jeg de sa) studerer teologi. Jeg problematiserte både kjønnssammensetninga på konferansen og at den prosjektgruppa som arbeider fram mot 2010, ble sammensatt med bare menn. Jeg fikk inntrykk av at man vil forsøke å gjøre noe med sistnevnte, og at det muligens kan komme til å ”gå utover” Stephanie Dietrich. Hennes navn ble i hvert fall nevnt over bordet omtrent idet vi forlot konferansen.

MKR burde ha forberedt meg bedre på hva slags arbeid jeg gikk inn i ved å delta på konferansen, det ville spart meg for frustrasjoner og unødvendige overraskelser, og gjort det mulig å være mer konstruktivt til stede fra første stund. For øvrig takker jeg for muligheten for en eksotisk og givende opplevelse. Jeg har både gitt og tatt i mot viktige impulser.

**Community of Protestant Churches in Europe (CPCE)
-Leuenberg Church Fellowship**

Press release

The CPCE Council meets top-level representatives of the Norwegian Church

The Council of the Community of Protestant Churches in Europe (CPCE) met a delegation of top-level representatives of the Norwegian Church during its session on 16 January in Oslo. The topic of the conversations was the development of church-state relations in Europe.

"A comparison of relations between state and church in the various European countries shows one common feature: difference." Thus the General Secretary of the Community of Protestant Churches in Europe (CPCE), Bishop Michael Bünker, in his introduction to the conversation between the CPCE Council and a delegation of top-level representatives of the Norwegian Church in Oslo on 16 January. The European churches, he remarked, are moving "between laicity and state churches". The experiences of the Norwegian church, which at present is in process of moving from a state church to a more independent church, are therefore important for all CPCE churches, emphasized the CPCE President, Pastor Thomas Wipf.

Olav Fykse Tveit, General Secretary of the Council for Ecumenical and International relations of the Church of Norway, emphasized the importance of the ecumenical movement for the current process of change in his church. "Through the ecumenical movement we have become more aware of ourselves," he remarked. The Leuenberg Agreement, the foundation document of the CPCE, has become an "inspiration and model" for the Church of Norway in its own ecumenical relations. It has even been a logical step for his church to sign the agreement.

The leading bishop of the Norwegian Church, Olav Skjevesland, referred to the two ecumenical models of the CPCE and the Porvoo Fellowship to which the Church of Norway has subscribed. In his view, "the two are not contradictory". Rather, they balance each other out. But common to both is the fact that a particular function of leadership in the church is not designated the only true one.

The CPCE wants to build up relations with the countries of Northern Europe. Accordingly it plans to set up a regional group for its member churches in northern Europe. So far there are three regional groups in Eastern, Southern and Western Europe. The regional groups serve to strengthen collaboration between the 105 member churches of the CPCE.

The 13-member Council is the executive organ of the Community of Protestant Churches in Europe (CPCE). It meets around every nine months and is currently in session in Oslo from 16-18 January 2009.

Oslo, 17 January 2009

**Community of Protestant Churches in Europe (CPCE)
-Leuenberg Church Fellowship**

Press release

The Protestant churches of Europe will be meeting in Florence in 2012

The more than 100 churches of the Community of Protestant Churches in Europe (CPCE) will be meeting in Italy in 2012, in Florence, a city which is important for European Protestantism.

The coming seventh General Assembly of the 105 churches of the Community of Protestant Churches in Europe (CPCE) from 29 countries will take place in Florence in autumn 2012. This was decided by the Council of the CPCE at its last meeting in Oslo, between 16 and 18 January. With this decision the Council of the CPCE is accepting an invitation from the Evangelical Lutheran, the Methodist and the Waldensian Church in Italy.

"Florence is an important city for European Protestantism," remarked the President of the CPCE, Pastor Thomas Wipf. Decisive influences for reform have come from Florence since the time of the Reformation. Today the CPCE sees itself in this tradition. "In 2012, too, we shall play our part in helping the churches to grow together," he continued.

"At a time of growing responsibility on the part of Christian churches for a Europe of reconciled confessions the choice of Florence is an important sign for the Protestant minority churches in Italy," added Holger Milkau, Dean of the Lutheran Church in Italy. He pointed out that the Protestant churches in Italy had developed forms of collaboration which could be a stimulus for other European situations.

The Council of the CPCE will hold its last meeting in Florence before the General Assembly, in February 2012. Further planning of the content of the General Assembly will take place during the coming meeting of the Council of the CPCE from 2-4 October 2009 in Geneva.

Berne, 12 February 2009

Contact

*Thomas Flügge (press spokesperson)
Tel. +41 (0) 79 640 1902, t.fluegge@leuenberg.eu*

At present 105 Protestant churches in Europe (including five South-American churches originating from Europe) belong to the Community of Protestant Churches in Europe (CPCE). Lutheran, Reformed, United and Methodist along with pre-Reformation churches such as Hussites and Czech Brethren grant each other pulpit and table fellowship on the basis of the Leuenberg Agreement of 1973. The Secretariat is housed in the Severin-Schreiber-Gasse 3, A-1180 Vienna, office@leuenberg.eu, tel. +43.1.4791523.900, fax .110 The CPCE press officer is Dipl.theol. Thomas Flügge (Bern), tel. +41.31.3702502, t.fluegge@leuenberg.eu.

Gemeinschaft Evangelischer Kirchen in
Europa (GEKE)
– Leuenberger Kirchengemeinschaft –

Communion d'Eglises Protestantes en Europe
(CEPE)
– Communion ecclésiale de Leuenberg –

Community of Protestant Churches in Europe
(CPCE) – Leuenberg Church Fellowship –

CPCE-GEKE-CEPE, Severin-Schreiber-Gasse 3, A-1180 Wien

Den norske kirke
Council on Ecumenical Relationship
PB 799 Sentrum
Radhusgata 1-3
0106 OSLO
NORWEGEN

OFFICE
Severin-Schreiber-Gasse 3
A - 1180 Wien

Tel.: ++43-1-479 15 23-900
Fax: ++43-1-479 15 23-580
E-Mail: office@leuenberg.eu
Web-Site: www.leuenberg.eu

Vienna, 08-06-03
GEKE 04 ; 1746/08

CPCE doctrinal talk on Ministry

Ladies and gentlemen, dear brothers and sisters,

At the CPCE General Assembly in Budapest in September 2006, among other things it was resolved that there should be a doctrinal conversation on the topic 'Ministry, ordination, episcopé'. This letter invites you to take part by nominating a delegate to this project.

I have to inform you that the CPCE Council – following a recommendation by the 2006 General Assembly – changed the working procedure. Instead of inviting to nominate delegates for a larger study group, it installed a smaller initiative group in 2007, which was to work out a first draft. This group (consisting of Dr. Árpád Ferencz, Ref. Church in Hungary; Prof. Klaus Grünwaldt, VELKD; Prof. Ulrich Körtner, Reformed Church in Austria, Prof. Elisabeth Parmentier, Lutheran Church Alsace-Lorraine; Harvey Richardson, Methodist Church in Great Britain; Dr. Ingegerd Sjölin, Church of Sweden and study secretary Prof. Martin Friedrich for the CPCE office) presented an interim report to the Council. In January 2009, it wants to present the provisional draft. You get an impression of the planned work by an article in the „CPCE-Focus“ 1/2008 which is attached.

It is planned that the document to be written should be commented by the churches before the General Assembly in 2012. Therefore the further work has to be accelerated. The Council decided to commission a study group with the revision in 2009. The membership of the study

Presidium:
Ratspräsident Thomas Wipf (Bern)
Prof. Dr. Michael Beintker (Münster)
Pfarrerin Dr. Stephanie Dietrich (Oslo)

General Secretary:
Dr. Michael Bünker
Tel. +43-1-4791523-100

Bankverbindung:
Raiffeisenlandesbank für Niederösterreich und Wien
(BLZ: 32 000) Konto 657585
IBAN: AT95 3200 0000 0065 7585 BIC: RLNWATWW

group should be limited, but in a way that mirrors the variety of regions and confessional traditions within the CPCE. The Scandinavian CPCE churches are to be represented by one delegate.

The Council decided that the Church of Norway should be our contact in the region. We ask you to confer with the Lutheran Church of Denmark regarding a competent delegate. The delegate can come from each of the churches. If you cannot agree, the Church of Norway should be responsible for nominating the delegate. (The churches of Sweden and Finland will hopefully be represented by Dr. Sjölin, who is already in the initiative group.)

The study group will meet twice in **2009: 13-15 March** and **18-20 September** both times from Friday afternoon to Sunday noon. The venue has not yet been chosen, but it will be in Central Europe. The working language will be English. The 'CPCE rules' apply to this consultation: the churches are asked to bear the **costs** of accommodation and travel for their delegates.

I ask you to announce the nomination of your delegate (with address and mail address) until 30 November **2008**. Further information regarding the procedure can be given by study - secretary Prof. Friedrich (Telephone 0043-1-4791523901, Mail: m.friedrich@leuenberg.eu).

The provisional draft which is to be revised by the study group will be sent to the delegates and to your office in January or February 2009.

Yours sincerely,

General Secretary

Fra: Fagerli, Beate
Sendt: 09.06.2008
Til: krarkiv
Kopi:
Emne: FW: CPCE doctrinal talk on Ministry

Innkommet brev besvart med epost
Arkivsak ID 06/16, (I) dok. no. 48

Beate

From: Fagerli, Beate
Sent: Monday, June 09, 2008 12:33 PM
To: 'Friedrich, Martin Prof.'; 'office@leuenberg.eu'
Cc: 'd.boehme@evang.at'; Oppegaard, Sven; Tveit, Olav Fykse; Jørgen Skov Sørensen; Dehlin, Liv Janne
Subject: CPCE doctrinal talk on Ministry

Dear friends in CPCE,

Greetings from Norway!

This is to acknowledge receipt of your letter regarding the process of the CPCE's initiative on "Ministry - Ordination - Episkopé". As you already know, we have been interested in this process, and we are therefore very grateful for your invitation to the Church of Norway and Evangelical Lutheran Church in Denmark to nominate a person for the 2009 working group.

We will be in touch with the Evangelical Lutheran Church in Denmark regarding a joint delegate and get back to you in due time.

With best wishes,

Beate Fagerli

Senior adviser
Council for Ecumenical and International Relations,
Church of Norway
Office tel.: +47 2308 1274
Visiting address: Rådhusgt. 1-3, Oslo
Mailing address:
Postboks 799 Sentrum
NO-0106 Oslo